

sheriayamungu.org

Kiambatisho 7c: Marko 10:11-12 na Usawa Bandia Katika Uzinzi

Ukurasa huu ni sehemu ya mfululizo kuhusu miungano ambayo Mungu anakubali na unafuata mlolongo huu:

1. [Kiambatisho 7a: Wanawali, Wajane, na Waliotalikiwa: Miungano Ambayo Mungu Anakubali](#)
2. [Kiambatisho 7b: Waraka wa Talaka — Kweli na Dhana Potofu](#)
3. [Kiambatisho 7c: Marko 10:11-12 na Usawa Bandia Katika Uzinzi](#) (Ukurasa wa sasa).
4. [Kiambatisho 7d: Maswali na Majibu — Wanawali, Wajane, na Waliotalikiwa](#)

Maana ya Marko 10 katika Fundisho la Talaka

Makala hii inakanusha tafsiri potofu za Marko 10:11-12, zinazodai kwamba Yesu alifundisha usawa kati ya wanaume na wanawake katika suala la uzinzi au kwamba wanawake wangeweza kuanzisha talaka katika muktadha wa Kiyahudi.

SWALI: Je, Marko 10:11-12 ni uthibitisho kwamba Yesu alibadilisha sheria ya Mungu kuhusu talaka?

JIBU: Siyo uthibitisho — wala si karibu. Hoja muhimu zaidi dhidi ya wazo kwamba katika Marko 10:11-12 Yesu anafundisha kwamba (1) mwanamke pia anaweza kuwa mwathirika wa uzinzi, na (2) mwanamke pia anaweza kumtaliki mumewe, ni ukweli kwamba ufahamu huo unapingana na mafundisho ya jumla ya Maandiko juu ya mada hii.

Kanuni muhimu katika *eksegese* ya kitheolojia ni kwamba hakuna fundisho linalopaswa kujengwa juu ya msitari mmoja pekee. Ni lazima kuzingatia muktadha mzima wa kibiblia, ikiwemo kile kinachosemwa na vitabu na waandishi wengine walioongozwa na Roho. Hii ni kanuni ya msingi ya kulinda uthabiti wa mafundisho ya Maandiko na kuzuia tafsiri zilizotengwa au zilizopotoka.

Kwa maneno mengine, hizi tafsiri mbili zisizo sahihi zinazotolewa kutoka kwenye kifungu kifupi cha Marko ni nzito kupita kiasi kiasi kwamba tunganedai hapa Yesu alibadilisha kila kitu ambacho Mungu alikuwa amefundisha juu ya somo hilo tangu nyakati za mababa.

Kama kweli hii ingekuwa ni mafundisho mapya kutoka kwa Masihi, tungeyapata kwingine — na kwa uwazi zaidi — hasa katika Mahubiri ya Mlimani, ambako mada ya talaka ilishughulikiwa. Tungebaini kitu kama:

“Mmesikia kwamba waliambiwa wa zamani: mwanamume anaweza kumwacha mke wake na kumuoa mwanamwali au mjane mwingine. Lakini Mimi nawaambia: akimwacha mke wake ili aungane na mwingine, anafanya uzinzi dhidi ya wa kwanza...”

Lakini, bila shaka, hili halipo.

Ufafanuzi wa Marko 10:11-12

Marko 10 ni **ya kimuktadha sana**. Kifungu hiki kiliandikwa wakati ambapo talaka ilitekelezwa kwa kanuni chache mno na ingeweza kuanzishwa na jinsia zote mbili — jambo lililotofautiana sana na hali halisi katika siku za Musa au Samweli. Fikiria tu sababu ya Yohana Mbatizaji kutiwa gerezani. **Hii ilikuwa Palestina ya Herode**, si ile ya mababa wa imani.

Wakati huo, Wayahudi walikuwa wameathiriwa sana na desturi za jamii ya Kigiriki-Kirumi, hata katika mambo ya ndoa, mwonekano wa mwili, mamlaka ya wanawake, n.k.

Fundisho la talaka “kwa sababu yoyote”

Fundisho la talaka kwa sababu yoyote, lililofundishwa na [Rabi Hileli](#), lilikuwa matokeo ya shinikizo la kijamii lililowaelekezwa wanaume Wayahudi, ambao, kama ilivyo kawaida kwa wanadamu walioanguka, walitaka kuwatupa wake zao ili waowe wengine wenye mvuto zaidi, walio wachanga zaidi, au wanaotoka katika familia tajiri zaidi.

Mtazamo huu, kwa bahati mbaya, bado upo leo, **akiwemo ndani ya makanisa**, ambako wanaume huwaacha wake zao ili waungane na wengine — **mara nyingi sana pia wanawake ambao tayari wamekwisha talikiwa**.

Hoja kuu tatu za kiisimu

Kifungu cha Marko 10:11 kina maneno matatu muhimu yanayosaidia kufafanua maana halisi ya maandishi:

και λεγει αυτοις Ος εαν απολυση την **γυναικα** αυτου και γαμηση αλλην μοιχεται **ἐπ’ αὐτήν**

γυναίκα (gynaika)

γυναίκα ni nomino ya kutohoa (accusative) umoja ya γυνή, neno ambalo, katika muktadha wa ndoa kama wa Marko 10:11, humrejelea hasa mwanamke aliyeolewa — si mwanamke kwa ujumla. Hili linaonyesha kwamba jibu la Yesu limejikita kwenye uvunjaji wa agano la ndoa, si kwenye **miungano mipya halali na wajane au wanawali**.

ἐπί (epí)

ἐπί ni kiunganishi-tamathali (preposition) ambacho kawaida humaanisha “juu ya,” “pamoja na,” “katika,” “ndani ya.” Ingawa baadhi ya tafsiri huchagua “kinyume cha” katika mstari huu, huo si mnasaba unaoonekana zaidi wa ἐπί — hasa kwa kuzingatia muktadha wa kiisimu na kiteolojia.

Katika Biblia inayotumiwa sana duniani, NIV (*New International Version*), kwa mfano, kati ya matokeo 832 ya ἐπί, ni 35 tu hutafsiriwa kama “against/kinyume cha”; katika mengine yote, wazo linaloelezwa ni “juu ya,” “katika,” “ndani ya,” “pamoja na.”

αὐτήν (autēn)

αὐτήν ni umbo la kutohoa umoja wa kike la kiwakilishi αὐτός. Katika sarufi ya Kigiriki cha Biblia (Koine) ya Marko 10:11, neno “αὐτήν” (autēn – yeye/“her”) halibainishi ni mwanamke yupi Yesu anamrejelea.

Utata wa kisarufi unatokea kwa kuwa kuna watangulizi (antecedents) wawili wanaowezelekana:

- τὴν γυναῖκα αὐτοῦ (“mke wake”) — mwanamke wa kwanza
- ἄλλην (“mwingine [mwanamke]”) — mwanamke wa pili

Zote ziko katika **kike**, **umoja**, **kutohoa**, na hutokea ndani ya **muundo ule ule wa sentensi**, jambo linalofanya rejeo la “αὐτήν” kuwa na utata wa kisarufi.

Tafsiri iliyowekwa katika muktadha

Kuzingatia yasomwayo katika asili, tafsiri inayolingana zaidi na muktadha wa kihistoria, kiisimu, na wa mafundisho ingekuwa:

“Yeyote amwachaye mke wake (γυναίκα) na akaoa mwingine — yaani, γυναίκα mwingine, mwanamke mwingine ambaye tayari ni mke wa mtu — anafanya uzinzi juu ya/ndani ya/pamoja na (ἐπί) yeye.”

Wazo ni wazi: mwanamume anayemwacha mke wake halali na kuungana na mwanamke mwingine ambaye pia tayari alikuwa mke wa mwanamume mwingine (hivyo si bikira) **anafanya uzinzi pamoja na mwanamke huyu mpya** — nafsi ambayo tayari imeunganishwa na mwanamume mwingine.

Maana halisi ya kitenzi “apolýō”

Kuhusu wazo kwamba Marko 10:12 hutoa uungwaji wa kibiblia kwa talaka ya kisheria inayoanzishwa na mwanamke — na kwamba hivyo angeweza kuolewa na mwanamume mwingine — hii ni tafsiri ya kianakronia isiyo na uungwaji katika muktadha wa asili wa kibiblia.

Kwanza, kwa sababu katika mstari huo huo Yesu anahitimisha sentensi kwa kusema kwamba ikiwa ataungana na mwanamume mwingine, wote wawili wanafanya uzinzi — **kama Anavyosema wazi katika Mathayo 5:32**. Lakini kwa upande wa kiisimu, kosa hutokana na maana halisi ya kitenzi kinachotafsiriwa kama “kutoa talaka” katika Biblia nyingi: ἀπολύω (apolýō).

Tafsiri kama “talaka” inaakisi desturi za kisasa, lakini katika nyakati za kibiblia, ἀπολύω ilimaanisha tu: **kuachilia, kuondoa, kumwachia huru, kumfukuza**, miongoni mwa vitendo vingine vya kimwili au vya uhusiano. Katika matumizi ya kibiblia, ἀπολύω halibebi maana ya kisheria — ni kitenzi kinachoeleza utengano, bila kudokeza hatua rasmi ya kisheria.

Kwa maneno mengine, Marko 10:12 inasema tu kwamba ikiwa mwanamke atamwacha mumewe na kuungana na mwanamume mwingine **wakati wa kwanza bado yu hai**, anafanya uzinzi — si kwa sababu ya masuala ya kisheria, bali kwa kuwa anavunja agano ambalo bado linafanya kazi.

Hitimisho

Usomaji sahihi wa Marko 10:11-12 unahifadhi ulinganifu na sehemu nyingine za Maandiko, ambazo zinatofautisha kati ya wanawali na wanawake walioolewa, na huepuka kuanzisha mafundisho mapya kutokana na sentensi moja iliyotafsiriwa vibaya.